

INFORMACIJA

O KREDITNOM ZADUŽENJU PO PROŠIRENOM ARANŽMANU (EFF) SA MEĐUNARODNIM MONETARNIM FONDOM (MMF)

Još 2008. godine globalna ekonomska kriza proširila se i na Bosnu i Hercegovinu (u daljem tekstu: BiH). U nastojanju da se ograniči uticaj negativnih efekata globalne krize na makroekonomsku stabilnost i potaknu strukturne reforme vlasti BiH zatražile su podršku Međunarodnog monetarnog fonda (u daljem tekstu: MMF-a), Svjetske banke i drugih zvaničnih kreditora. U toku 2009. godine BiH odobren je III Stand by aranžman (u daljem tekstu: SBA III) MMF-a u iznosu od 1.014.600.000 specijalnih prava vučenja (u daljem tekstu: SDR) (cca.1.200.000.000 EUR). III Stand-by aranžman BiH sa MMF-om ublažio je negativne posljedice izazvane globalnom finansijskom krizom i osigurao srednjoročnu održivost javnih finansija.

Dalje, zbog negativnih promjena u eurozoni u 2011. godini zaustavljen je ionako spori ekonomski oporavak zemlje, što je dalje izazvalo zabrinutost za makroekonomsku stabilnost i mogući ponovni rasta nestabilnosti. S ciljem ublažavanja uticaja negativnih efekata svjetske finansijske i ekonomske krize na makroekonomsku stabilnost, kao i očuvanja kontinuiteta do sada održavane makroekonomske stabilnosti, predstavnici BiH pristupili su pregovorima sa MMF-om u cilju sklapanja IV Stand-by aranžmana (u daljem tekstu: SBA IV) za BiH. Pregovori su dali pozitivne rezultate, a MMF je izrazio spremnost da odobri BiH iznos do 338.200.000 SDR (cca. 410.000.000 EUR).

Nakon što je ekonomija u BiH nekoliko puta nakon izbijanja globalne finansijske krize uzimala zamah da bi nakon toga ponovo usporila, ona trenutno pokazuje značajnije znakove oporavka. Ekonomija BiH pokazala se otpornijom na efekte poplava koje su zemlju zadesile u 2014. godini više nego što se u početku očekivalo. Rast je u 2014. godini bio veći od 1%, a procjenjuje se da je u 2015. godini dostigao stopu od 3,2 %. Ove godine očekuje se da će ostati na sličnom nivou od 3%. Financijska ograničenja u 2015. godini su prouzrokovala snažniju fiskalnu konsolidaciju nego što se to očekivalo. Smanjio se i deficit tekućeg računa. Inflacija je ostala niska, što je uglavnom odraz niske inflacije u Eurozoni, koja se prenosi u BiH zahvaljujući aranžmanu valutnog odbora. Financijski sektor ostao je otporan poslije globalne finansijske krize. Oporavak je i dalje krhke prirode, a značajne osjetljivosti još uvijek su prisutne. BiH zaostaje za drugim državama u regionu po pitanju približavanja prihoda nivou u naprednim evropskim ekonomijama, sa prosječnim prihodom po glavi stanovnika na nivou nižem od jedne trećine prosječnog prihoda u evropskim ekonomijama, a proces približavanja prihoda je u posljednjih nekoliko godina u zastoju. Stopa nezaposlenosti uporno ostaje na veoma visokom nivou, a posebno zabrinjava visoka stopa nezaposlenosti kod mladih, kao i dugoročna nezaposlenost. Nizak nivo privatnih investicija usporio je otvaranje radnih mjesta u privatnom sektoru i rast potencijalnog BDP-a. To je rezultat ne samo posljedica globalne finansijske krize koje su i dalje prisutne već i još uvijek nezavršenog programa strukturalnih reformi.

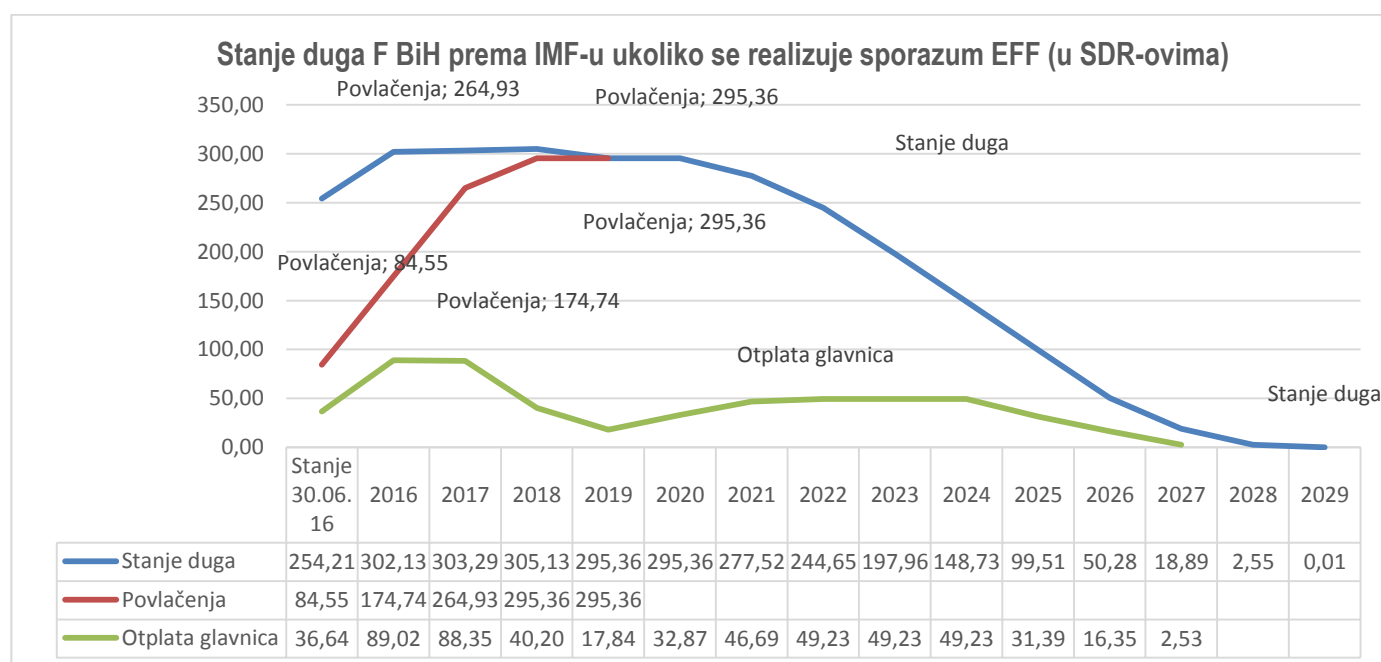
S ciljem pojačavanja tempa ekonomskih reformi da bi se ubrzao ekonomski rast i otvorila radna mjesta, te da bi se poboljšao životni standard u BiH, Vijeće ministara BiH i vlade entiteta Federacije BiH (FBiH) i Republike Srpske (RS), zajedno i u suradnji sa međunarodnom zajednicom, usvojili su sveobuhvatnu Reformsku agendu i pripremili akcione planove za provedbu Reformske agende (koji su usvojeni u septembru/rujnu, odnosno oktobru/listopadu 2015. godine). Reformska agenda definira glavne planove Vijeća ministara BiH i vlada entiteta u pogledu socioekonomskih reformi u narednim godinama. Njeni ciljevi su: poticanje održivog, efikasnog i kontinuiranog ekonomskog rasta; otvaranje radnih mjesta; povećanje i bolje usmjeravanje socijalne pomoći i stvaranje povoljnog ekonomskog okruženja. Naponi u smislu osiguravanja fiskalne i finansijske održivosti bit će pojačani mjerama za jačanje vladavine prava i borbe protiv korupcije, te jačanjem administrativnih kapaciteta i povećanjem efikasnosti javnih institucija na svim nivoima vlasti.

Također, uvjereni da će postojana provedba Reformske agende pomoći na putu ka pristupanju Evropskoj uniji (EU), Vlasti BiH zajedno sa vladama entiteta pristupili su pregovorima sa MMF-om oko trogodišnjeg proširenog aranžmana prema pravilima proširenog aranžmana (Extended Fund Facility – EFF) čija bi realizacija pomogla u provedbi ekonomskih politika i reformi, kao i ispunjavanju finansijskih potreba koje se predviđaju u narednim godinama. Pregovori su dali pozitivne rezultate i MMF je izrazio spremnost da odobri BiH prošireni EFF aranžman u iznosu do 443.042.000,00 SDR (cca. 1.080.336.000,00 KM) od čega se na Federaciju odnosi 2/3, odnosno 295.361.333,00 SDR (cca. 720.224.000,00 KM). Napominjemo da je kurs KM/SDR na dan 24.08.2016. iznosi 1 SDR = 2,438451 KM.

Prošireni EFF aranžman podrazumjeva duži rok otplate između 4½-10 godina uključujući grace period od 4½ godine koji se računa od povlačenja svake tranše, a otplata je u davanaest jednakih polugodišnjih rata, za razliku od Stand-by aranžmana (SBA) koji je kraćeg trajanja od 3¼-5 godina, uključujući grace period od 3 godine i rokom otplate u osam kvartalnih rata.

Radi boljeg razumijevanja u nastavku je prikazan tabelarni i grafički prikaz povlačenja tranši proširenog aranžmana sa MMF, trenutnih otplata postojećeg SBA IV, planiranih otplata po proširenom EFF aranžmanu kao i pregled stanja duga prema MMF-u po godinama.

Stand by arrangement 4	Stanje 30.06.2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stanje duga po IV SBA	254,21														
Otplata glavnica F BiH SBA 4		36,64	89,02	88,35	40,20										
Stanje duga F BiH prema IMF-u kraj godine		217,58	128,55	40,20	0,00	0,00									
Planirana povlačenja EFF (prema sporazumu) kumulativno		84,55	174,74	264,93	295,36	295,36									
Otplata glavnica F BiH EFF		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17,84	32,87	46,69	49,23	49,23	49,23	31,39	16,35	2,53
Stanje duga F BiH prema IMF-u kraj godine	254,21	302,13	303,29	305,13	295,36	295,36	277,52	244,65	197,96	148,73	99,51	50,28	18,89	2,55	0,01



Tokom pregovora sa MMF-om sačinjeno je Pismo namjere kojim je predstavljen Ekonomski program kojim su definisane obaveze u toku trajanja aranžmana. Pismo namjere definira ekonomske politike za period 2016 - 2019. Politike Pisma namjere provest će se u skladu sa ustavnim nadležnostima Institucija BiH, Vlade FBiH i Vlade RS, kao i nadležnostima njihovih agencija i institucija. Ekonomske politike imaju tri glavna cilja:

- Intenziviranje reformi s ciljem unapređenja poslovnog okruženja kako bismo privukli investicije, otvorili više radnih mjesta u privatnom sektoru, te povećali potencijal za rast ekonomije;
- Nastavak procesa fiskalne konsolidacije kako bismo osigurali kontinuirano smanjenje javnog duga u odnosu na BDP, uz istovremeno smanjenje veličine vlade i unapređenje kvaliteta vladine potrošnje;
- Očuvanje stabilnosti finansijskog sektora i oživljavanje kreditne aktivnosti banaka.

Sredstva po osnovu Proširenog aranžmana bit će doznačena Centralnoj banci BiH koja će djelovati kao fiskalni agent vršiti alokaciju ovih sredstava u budžete Federacije i Republike Srpske prema omjeru 2/3 : 1/3.

U periodu trajanja EFF aranžmana MMF će kvartalno pratiti izvršenje dogovorenih kvantitativnih kriterija izvršenja, indikativnih ciljeva, prethodnih mjera i strukturalnih odrednica. Konkretni kvartalni ciljevi za naredne periode dogovarat će se prilikom svakog pregleda, a prvi pregled Programa obaviti će se u decembru 2016. godine. Na isti način, sukcesivno će se vršiti kvartalni pregledi do kraja trajanja aranžmana.

Sastavni dio ove Infomacije čine usaglašeno Pismo namjere i Tehnički memorandum o razumijevanju, u kojima su detaljno navedene obaveze i reforme na koje se vlasti Bosne i Hercegovine obavezuju u toku trajanja Proširenog EFF aranžmana. Kvantitativni kriteriji izvršenja za 2016. godinu i prvu polovinu 2017. godine, kontinuirani kriteriji izvršenja i indikativni ciljevi za 2016. godinu i prvu polovinu 2017. godine navedeni su u Tabeli 1 Pisma namjere; a prethodne mjere i strukturalne odrednice navedene su u Tabeli 2 Pisma namjere. Dogovori između vlasti u BiH i osoblja MMF-a u pogledu kvantitativnih kriterija izvršenja i indikativnih ciljeva detaljno su opisani u priloženom Tehničkom memorandumu o razumijevanju.

Imajući u vidu navedeno, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je, na 67. sjednici održanoj 1.9.2016. godine, utvrdila Prijedlog odluke o prihvatanju zaduženja Federacije Bosne i Hercegovine po Proširenom aranžmanu (EFF) sa Međunarodnim monetarnim fondom.